

R.E.S.P.E.C.T.

27 november 2022

Chr. Lyceum Zandvliet & Christus Triumfatorkerk

Voorgangers: ds. Jaap van den Akker en ds. Jan Willem Korpelshoek

Organist: Theo Tetteroo

m.m.v. Zandvlietorkest en Zandvlietkoor olv Michiel Barendse en Tom Verburg

Komen

- Schoolorkest: RESPECT – Aretha Franklin
- Welkomstwoord
- Aansteken Eerste adventskaars met kaarsenversje
In een wereld vol met zorgen,
Wachten wij al eeuwenlang,
Op een lichte, nieuwe morgen
Hoor je 't engelengezang?
Straks zal alles weer gaan bloeien,
Jezus krijgt dan alle macht.
God zal wonen bij de mensen,
Komt als kind in onze nacht.
- We zingen "All are welcome": 1,4,5.
- Moment van Stilte
- Begroeting en bemoediging
Soms voel je je alleen.
Soms heb je het idee dat niemand je begrijpt.
Soms tel je niet mee. Je vrienden negeren je berichtjes – denk je.
Soms ben je anders en sta je apart. Omdat je sproeten hebt, of een handicap, omdat je je niet thuis voelt in je eigen lichaam, omdat je zelf niet goed weet wie je bent.
Weet dan dat je gekend bent. Dat er iemand is dat jou gemaakt heeft en gewild. De God van hemel en aarde. Daarover gaat Psalm 139 en daarover gaat het liedje dat je nu gaat horen. Een moderne bewerking van deze Psalm: Ken je mij van Trijntje Oosterhuis.
- Psalm van de Zondag: "Psalm 139" → Ken je mij – Trijntje Oosterhuis (<https://www.youtube.com/watch?v=kHDvGTwZR2s>)
- Inleiding op het thema (Jaap)
Wie van jullie hebben er naar Nederland-Ecuador gekeken afgelopen vrijdag? Spijt van? Het was niet veel hè. Zijn er ook mensen die uit principe niet kijken? Wie? Omdat u nooit voetbal kijkt? Of omdat het in Qatar is?
Nou ging dat vooral om de erbarmelijke omstandigheden van de buitenlandse arbeiders die de stadions en de infrastructuur hebben aangelegd.
Hier was ook het een en ander om te doen de afgelopen week.
Ik wilde er eentje dragen vandaag, maar ze zijn nergens meer te krijgen. Een *one love* aanvoerdersband. Bedacht om te laten zien dat iedereen erbij hoort. Met de regenboogkleuren, om te laten zien dat alle kleuren op deze wereld erbij horen -en de een niet meer is dan de ander. Welke kleur je ook hebt, welke geaardheid je ook hebt.
In veel landen is dat niet vanzelfsprekend. In Qatar is dat niet vanzelfsprekend.
Bij de voorbereiding van deze dienst hadden we het over de aanvoerder van Feyenoord Orkun Kökçü die op 16 oktober juist deze band niet wilde dragen omdat hij zich er vanuit geloofsovertuiging "niet comfortabel" bij voelt. Een storm van protest barste los. En dat snap ik.

Maar zou de vraag niet ook aan ons moeten zijn: geven wij de aanvoerder van Feyenoord ook de ruimte om er een andere mening op na te houden? Of moet iedereen in ons eigen hokje passen? Is deze band nu juist niet bedoeld om het een verrijking te vinden dat er zoveel verschillende mensen, met zoveel verschillende meningen en eigen-aardigheden zijn? Ik denk het laatste. Al blijft het spannend hoeveel ruimte we elkaar vervolgens geven. Vandaag worden we uitgedaagd om een ander niet een hokje te plaatsen en uit ons eigen hokje te kruipen, om over onze eigen grenzen te durven gaan, om interesse te hebben in de ander. Ik denk dat Jezus ons dat ook leert – daar gaat deze viering over: denk niet zwart-wit

- Schoolorkest: Zwart-wit – Frank Boeijengroep
- Kyriëgebed
- Glorialied: 'Met open armen' (Hemelhoog 707)

Woord

- Met de kinderen
Gebed
'Wie ben ik'
Lied: "Je mag er zijn (Opwekking for kids, nr. 180)
(<https://www.youtube.com/watch?v=BMlVwqJyKCs>)
- Bijbellezing Marcus 2: 14-17
Toen Jezus verderging zag Hij Levi, de zoon van Alfeüs, bij het tolhuis zitten, en Hij zei tegen hem: 'Volg Mij.' Levi stond op en volgde Hem.
Toen Jezus en zijn leerlingen bij hem thuis uitgenodigd waren, lagen ze daar samen met een groot aantal tollenaars en zondaars aan voor de maaltijd, want velen van hen volgden Hem. Toen de farizeese schriftgeleerden zagen dat Hij samen met zondaars en tollenaars at, zeiden ze tegen zijn leerlingen: 'Eet Hij met tollenaars en zondaars?' Jezus hoorde dit en zei tegen hen: 'Gezonde mensen hebben geen dokter nodig, maar zieken wel; Ik ben niet gekomen om rechtvaardigen te roepen, maar zondaars.'
- Lied: 'Midden ons U staat hij de Gij niet kent' (Lied 528, couplet 1,2,3)
- Verkondiging (Jan-Willem Korpelshoek)
Gemeente,
"Van de maan af gezien zijn we allen even groot."
Het is een van de bekendste regels geworden uit het werk van Multatuli. In het Multatuli-museum kun je ook T-Shirts kopen met deze tekst:
"Van de maan af gezien zijn we allen even groot."
Ik denk dat Eduard Douwes Dekker iets belangrijks probeerde te zeggen tegen zijn lezers. Hij wil met deze zin zeggen dat we vanaf de maan gezien allemaal gelijk zijn. Even groot, dat is: even belangrijk. Gelijk in status. Geen mens hoeft zich beter of belangrijker te voelen dan een ander.

Ik denk dat de meeste van jullie dat wel na kunnen zeggen. Ieder mens is even belangrijk. Iedereen telt mee.

En toch, als ik eerlijk naar mezelf kijk, dan merk ik dat het in het leven van alle dag toch wel eens anders gaat.

Wanneer ik een dakloze met al zijn spullen in een grote vuilniszak zie lopen, dan denk ik: ach..... Ik vind hem ten diepste ook wel zielig. Ik heb met hem te doen. En toch zit er van binnen toch wel iets waardoor ik geneigd ben me iets beter te voelen.

Ik voel zeker bewogenheid voor hem. Maar, ik geef het liever niet toe, en ben me er zelfs vaak niet van bewust, maar diep van binnen voel ik me beter.

En als je hoort dat je nieuwe buurman in de gevangenis heeft gezeten. Dan hebben we ergens van binnen ons oordeel al klaar: "Eens een dief, altijd een dief." Toch?!

We hebben ons oordeel over het leven op straat of in de gevangenis.

De verhalen over arbeidsmigranten in Qatar maken ons ook bewust hoe oneerlijk het leven is. Het is een WK met een nare smaak. En als een transgender Tweede kamerlid stopt met twitter,

omdat ze ongelofelijk veel berichten met haat en bedreiging ontvangt, dan voel ik hoe weinig respect er in de onlinewereld is.

We zijn vertrouwd met 'ons soort mensen'. Mannen, vrouwen en kinderen die op ons lijken. En anderen houden we liever op afstand.

Juist hierom gaf God aan zijn volk, lang geleden, een gebod. Eerst is daar de opdracht om God lief te hebben met alles wat in ons is; zoals Deuteronomium zegt. Maar ook in Leviticus (19:18) 'Heb je naaste lief als jezelf'.

Ieder gebod is nodig, omdat het blijkbaar niet vanzelf gaat. Nu is het gebod tot liefhebben een wat vreemde opdracht. Liefhebben op bevel kan alleen maar goed gaan als je ervan overtuigd raakt dat die ander ook echt iemand is om van te houden. Het liefdegebod is dus een aansporing om je in de ander te verdiepen. In het liefdegebod zit eigenlijk ook de voorspelling dat je er, vroeger of later, achter zult komen dat die ander je liefde waard is. Ik zal dus mijn menselijke neiging om wat vreemd is op een afstand te houden, moeten overwinnen. Dat zit in het gebod opgesloten.

Ook in de tijd van Jezus klinkt keer op keer die oproep van hogerhand om lief te hebben.

Vanochtend zien we hoe Jezus dat doet. Hij was bepaald niet selectief in met wie hij optrok en aan tafel zat.

Juist met de figuren uit de rand van de samenleving trok hij op. Bij Jezus is iedereen welkom, ook als je in de marge zit. Hij is enorm gastvrij. In Hem zien we iets van dat royale vaderhart van God.

Maar dat was juist ook Jezus zijn probleem, want ze moeten Hem niet. Waarom niet? Wat had hij verkeerd gedaan of gezegd? Een belangrijk punt was zonder twijfel dat hij zich nooit had gestoord aan gangbare definities van eigen of vreemd, van wie erbij horen en wie niet. Sterker nog; hij had een voorkeur voor degene die er niet bij horen, voor buitenstaanders en uitvallers. Jezus leert ons wat de ander liefhebben is. Gul en belangeloos. Jezus kijkt met andere ogen, Jezus kijkt anders naar mensen. Hij ziet in iedere mens het beeld van God.

Kijk eens wat er gebeurt wanneer Hij loopt langs een belastingkantoortje en ziet Levi zitten achter zijn kasboeken en zijn geldkistje.

Welke Levi, de tollenaar? Nee, Jezus ziet Levi niet als de verachte belastinginner. Jezus ziet Levi als de zoon van Alfeüs. Als een mens met een naam en een geschiedenis.

Levi, de zoon van Alfeüs, zit daar te wachten bij zijn kantoortje en als hij ziet dat er aan deze voorbijgangers niets te verdienen valt, dan neemt hij zijn half slapende houding weer in.

Niemand die aandacht aan hem geeft.

Een arme met geld, zo kunnen we de tollenaar omschrijven. Maar hij heeft een probleem: je kunt niet God dienen en het geld (Mammon).

Daarom zegt Jezus tegen hem: Volg mij!

Het 'volg mij' is meer dan 'kom mee!', Jezus roept deze mens om zijn leerling te worden.

Hij roept hem tot leven: hij staat op. 'Opstaan' is een belangrijk woord in de Bijbel!

Hij staat op en volgt Jezus. Zonder twijfel gaat hij achter Jezus aan. Als Jezus je aanspreekt en tot een nieuw leven roept, dan volg je kennelijk zonder bezwaren.

Jezus kiest hier voor een tollenaar. Waarom heeft iedereen een hekel aan hem? Omdat hij voor de Romeinen werkte. Levi was een collaborateur en hij verdiende zijn geld ten koste van zijn eigen volk.

Levi antwoordt op de oproep van Jezus. Hij gaat Jezus volgen en daarom is er een feest en een diner in zijn huis. Levi nodigt zijn vrienden en collega's uit. Ook Jezus en zijn leerlingen zijn uitgenodigd en ze lopen daar rond tussen allerlei twijfelachtige figuren, tussen tollenaars. Hij en zijn discipelen eten zelfs met deze groep!

Bizar toch?!

En zo laat dit verhaal prachtig zien dat ook deze groep buitenstaanders bij Gods familie horen.

Dat raakt me.

Jezus spreekt de Schriftgeleerden dan ook streng toe als hij hun verwijt hoort. 'Gezonde mensen hebben geen dokter nodig, maar zieken wel; ik ben niet gekomen om rechtvaardigen te roepen, maar zondaars.'

Ik ben niet gekomen om mensen te roepen waar niets aan mankeert, maar mensen met wie het is misgegaan.' Dat zegt Jezus. Hij zoekt die randfiguren op in tegenstelling tot de Schriftgeleerden. Hij gaat naar de melaatsen, naar de mensen die door de samenleving aan de kant zijn geschoven.

De figuren waar anderen op neer kijken zoals de tollenaars en zondaars. Zij hebben een dokter nodig, ze zijn ziek en Jezus wil hen genezen.

Jezus heeft juist oog heeft voor de mensen een beetje anders zijn. Jezus bekommert zich over hen. Zij zitten samen met Hem aan tafel zitten, eten en feestvieren. Het laat ons al iets zien van Gods nieuwe wereld.

In de Bijbel lijkt het steeds weer hetzelfde liedje.... Het is steeds weer die omkering: de laatsten zullen de eersten zijn. En zo is het ook: dat is hét liedje van de bijbel.

Het is ook het lied dat Maria zingt als de engel haar vertelt dat ze de moeder van Jezus zal worden. Lk 1:52,53 BGT Trotse mensen jaagt hij weg, en koningen pakt hij hun macht af.

Maar gewone mensen maakt hij belangrijk.

Arme mensen geeft hij veel,

maar rijke mensen krijgen niets.

Bij Jezus aan tafel is iedereen welkom. Randfiguren, mensen die niemand ziet en die niet meetellen in de samenleving die geeft Jezus een plek. Hij geeft ze respect.

Jezus doet niet mee met de massa en roept ons vanmorgen op om met andere ogen naar elkaar te kijken. Om naar die ander te gaan zonder vooroordelen. Zonder ze direct te minachten vanwege hun afkomst, hun gedrag, hun status, hun seksuele voorkeur of achtergrond.

Alleen voor hen? Nee, ook voor degene die denken dat ze geen dokter nodig hebben. De Schriftgeleerden en Farizeeën zijn erg tevreden met zichzelf. Zij denken in de hemel te komen omdat ze zich aan religieuze regels en wetten houden. Anderen zien ze als zondaar. Wat is een zondaar dan? Je zou het met penalty schieten kunnen vergelijken. Als je de penalty mist, zoals we afgelopen week zagen bij de Canadees Alphonso Davies, dan roepen we "zonde!" Iemand die zijn doel in het leven mist, is zonde.

God roept ons op om elkaar lief te hebben. Dat gaat nog verder dan respect hebben. Ik merk bij mezelf dat me dat soms niet lukt. Er gebeurt van alles waardoor ik mijn geduld verlies, geïrriteerd raak, boos wordt en mijn liefde zomaar weg is.

Jezus zegt: 'Gezonde mensen hebben geen dokter nodig, maar zieken wel; ik ben niet gekomen om rechtvaardigen te roepen, maar zondaars.'

In heel de Bijbel lees ik hoe God ieder mens liefheeft, ongeacht herkomst, nationaliteit, ras of geloof. Ongeacht ook wat een mens heeft misdaan!

Ik word in de ontmoeting met die ander ook tot de orde geroepen.

Vanaf de maan gezien zijn alle mensen even groot.

Als ik naar Jezus kijk, dan leer ik mijn eigen zwakheid kennen.

Ik mis mijn doel, want het lukt me niet om die ander lief te hebben.

Daarom roept Jezus niet alleen Levi, maar ook jou en mij.

Kom, word een leerling van mij.

Ik moet opstaan tot een ander, een nieuw leven.

Ik sta verlegen voor God. Ik ben niet in staat op eigen kracht naar God te gaan.

Daarom komt Jezus naar ons.

In deze weken bereiden we ons voor op zijn komst.

Als God mij zo royaal behandelt en mij wil genezen, dan kan ik anderen niet buiten sluiten.

Hij wil ook mijn dokter zijn!

Als ik zo mag zijn, zoals God mij gemaakt heft, dan kan ik ook ruimte geven aan anderen om te accepteren hoe een ander is.

Als God steeds weer het goede in mij zoekt, tussen al mijn fouten door, dan kan ik ook het goede in een ander zoeken en ontdekken. We zijn allemaal even groot.

- Lied: 'Neem mij aan zoals ik ben' (Lied 833) – eerst NL, dan EN

Antwoord

- Geloofsbelijdenis gelezen door Miriam van Leeuwen

Ik heb een droom,

Dat iedereen samenwerkt om gelijk behandeld te worden

Dat iedereen zichzelf kan zijn

Ik heb een droom

Dat we geen vooroordelen over elkaar hebben

Dat we vrij uit kunnen spreken zonder ruzie te hebben

Ik heb een droom

Dat mensen samen gaan werken aan een betere wereld

En elkaar niet uit het oog verliezen wanneer het moeilijk wordt

Ik heb een droom

Dat iedereen iets heeft om gelukkig te zijn,

Een reden voor een lach

Ik heb een droom

Dat iedereen de mentale kracht heeft om zichzelf te zijn.

Zodat iedereen trots op zichzelf kan zijn

Ik heb een droom

Dat niemand bang hoeft te zijn om gepest te worden

Omdat we elkaar in onze waarde laten

Ik heb een droom...

's Nachts kun je dromen,

Overdag kun je er aan werken!

- Dankgebed, voorbeden, stil gebed en Onze Vader (Alphons den Heijer)
- Collecten, tijdens de collecte speelt het Schoolorkest

Gaan

- Slotzang 'Ga met God en Hij zal met je zijn' (Lied 416)
- Zegen, gezongen amen (Jan Willem en Jaap)
- Schoolorkest: One Love – Bob Marley